

Duoji ealáhusšiehtadus 01.01.2024 – 31.12.2025

Sámediggi ja Sámiid duodji leat soahpan čuovvovaš ealáhusšiehtadusa duodjái áigodahkii 01.01.2024 – 31.12.2025:

Kapihttal 1. Álgomearrádusat.

§ 1. . Šiehtadusbealit leat nuppi bealde Sámediggi ja nuppi bealde Riikkasearvi Sámiid Duodji ja Duojáriid ealáhussearvi. Organisašuvnnat galget ovddidit oktasaš gáibádusaid ja čállit oktasaš dokumeantta. Šiehtadusbeliid bealátkeahtesvuohta árvvoštallo hálddašanlága mearrádusaid vuodul.

Riikkasearvi Sámiid Duodji ja Duojáriid ealáhussearvi sáhttet ovdal šiehtadallamiid, mat leat namuhuvvon § 2:s, doallat gulahallan- ja cealkámuščoahkkima eará organisašuvnnaiguin.

§ 2. Bealit galget šiehtadallat joatki duodjeealáhusšiehtadusa doaimmaiguin maid ulbmil lea ovddidit ealáhusa mat dávistit ealáhusa politihkalaš ulbmiliidda ja njuolggadusaide maid Sámediggi áiggis áigái lea mearridan.

§ 3. Ii oktage mearrádus, mii ekonomalaččat geatnegahtta Sámedikki, leat fámus ovdal go Sámedikki dievasčoahkkin lea dahkan dárbbášlaš mearrádusaid.

§ 4. Goabbáge bealli nammada gitta 4 lahtu šiehtadallanlávdegoddái mii jođiha šiehtadallamiid § 2 vuodul. Goabbáge organisašuvdna nammada eanemusat guokte lahtu šiehtadallanlávdegoddái. Sámedikki šiehtadallanlávdegotti jođiheddji, dahje su sadjásaš, jođiha šiehtadallamiid. Šiehtadallanlávdegoddi sáhtta rávkat ráđđeaddiid.

§ 5. Duodjeealáhusšiehtadusa áigodat bistá guokte jagi ja álgá ođđajagimánu 1. beaivvi. Šiehtadallamat galget álggahuvvot manjmusat miessemánu 2. beaivvi ja galget leat loahpahuuvvon ovdal miessemánu 31. beaivvi, jagi ovdal šiehtadusáigodaga. Šiehtadallamiid ovdal bidjá Sámediggi ovdan ekonomalaš raportta mii čájeha duodjeealáhusa ovdáneami. Juohke jagi leat gulahallančoahkkimat šiehtadusbeliiguin ja eará dehálaš duodjeorganisašuvnnaiguin. Daid jagiid go eai leat ealáhusšiehtadallamat, de gulahallančoahkkimiid fáddán lea earret eará ahte man muđdui Sámedikki ulbmilat ja strategiijat leat ollašuhhton ealáhusšiehtadusa hárrái.

§ 6. Unnimusgáibádus doaibmadoarjjaortnega ohcciide lea ahte leat sertifiserejuvvon ođasmahttojuvvon Sámi Duodji -mearkkain ođđajagimánu 1. b. 2024 rájes. Ferte maddái rehkenastit ahte biddjojtit lassieavttut.

§ 7. Šiehtadallamat eai leat almmolaččat. Šiehtadaladettiin eai galgga almmuhuvvot eará dieđut go maid bealit leat soahpan. Gáibádusat ja fálaldagat leat almmolaččat manjel go leat ovddiduvvon šiehtadusbeliide. Muđui eai leat dieđut mat bohtet ovdan šiehtadallamiin almmolaččat.

§ 8. Jus šiehtadallamat boatkanit ovddida Sámediggeráđđi Sámedikki dievasčoahkkimii iežas evttohusaid doaimmaid ja ekonomalaš rámmaid birra čuovvovaš šiehtadusáigodahkii.

Jus nubbi ealáhusa organisašuvnnain vállje botket šiehtadallamiid, jotket šiehtadallamat organisašuvnnain mii vállje joatkit šiehtadallamiiguin. Šiehtton šiehtadus čatná goappašiid beliid vaikko dušše nubbi organisašuvdna lea vuolláičállán šiehtadusa.

(šihattojuvvon 16.03.2023 Sámedikki ja Sámiid Duoji Riikkasearvvi gaskkas)

Kapihttal 2 Mihttomearit, strategiijat ja doaimmat.

1. Ekonomalaš rámma šiehtadusjagiide 2024 ja 2025

Biddjojuvvo 7,2 miljon ruvdnosaš rámma juolludemiide sámediggebušehta bokte duoji ealáhusšiehtadussii 2024 ja 2025 várás.

Várrejumi sáhtta atnit investeremiidda ja ovdánahttindoaimmaide; mas maiddá lea mielde álggahandoarjja, konsuleantaveahkki ja DBS-doaimbaidju, márkaneiveheapmi, duodjestipeanda, gelbbolašvuohta, oahpahus ja duodjekursa, oktasaš duodjebajit, doaimbadoarjja, čálgoortnegat ja fitnodatovddidanveahkki. Dasa lassin juolluduvvo njuolggodoarjja beroštupmeorganisašuvnnaide Sámiid Duodjái ja Duojáriid Ealáhussearvá.

Sámediggeráđđi mearrida ortnega njuolggadusaid dárkileappot.

2 Ealáhusšiehtadusa fápmuibidjan

Dán jagi ekonomalaš šiehtaduvvon rámma ja dan juohkin gusto bušehttajagiide 2024 ja 2025. Ruhtajuolludeamet váldojuvvojit fárrui sámediggebušehtti dábálaš lági mielde. Eaktuduvvo ahte Sámedikki dievasčoahkkin duodješiehtadusa meannudeamis addá sámediggeráđđái válddi álggahit doaimbajuid šihattojuvvon duoji ealáhusšiehtadussii, mat gusket jagi 2024 ja 2025 juolludusaide.

3 Mihttomearri 2024-2025 ealáhusšiehtadusas

Bealit galget šiehtadallat jotkkolaš duodjeealáhusšiehtadusa doaimbajuiiguin maid ulbmilin lea ovddidit ealáhusa daid politihkalaš mihttomeriid ja njuolggadusaid mielde maid Sámediggi áiggi áigái mearrida. Dan oktavuodas čujuhuvvo Sámediggedieđáhussii duoji birra ealáhusan (2018). Duodji lea oassi sámi kulturárbbis ja lea sámiid árbevirolaš giehtaduodjegelbbolašvuohta. Duodji lea fága, kultuvra ja ealáhus, ja duodji riggudahtta sámi identitehta, iešdovddu ja sámi giela. Duodji lea kulturguoddi ealáhus mas lea stuorra mearkkašupmi sámi gielaide, kultuvrii ja sámi ealáhusovddideapmái. Lea deatalaš sihkkarastit ahte duodji eallá sihke kultuvran ja ealáhusan. Duodji lea maiddá identitehtahuksejeddji oassi sámi servodagas.

Sámedikki bajimus mihttomearri lea ovddidit duoji boahteáigái čujuheadji ja geasuheadji ealáhusan. Iežas dujiid eanet vuovdin stuorát márkaniidda lea guovddážiis Sámedikki ángiruššamis. Dainna oaivvilduvvo ahte duodjeealáhus nagoda heivehit ealáhusa rievdadusaide ja hástalusaide, ja ahte ealáhusa fitnolašvuohta, sisaboahu ja gánnáhahttivuohta lassána.

4 Váikkuhangaskaoamet čatnon iešguđet poasttaide

4.1 Investeremat ja ovddidandoaimmat

Várrejuvvo 800 000 ru investeremiidda ja ovddidandoaimmaide; mas maiddá lea mielde konsuleantaveahkki ja DBS-doaimmat. Sáhtta oazžut doarjaga gitta 50 % rádjái dohkkehuvvon gollorámmas. Buvttaovddideami oktavuodas sáhttet váldot mielde birgengolut gitta 15 000 ru rádjai mánnui. Eanemus doarjja ohcciide lea 500 000 ru.

Álggahandoarjja sáhtta addojuvvot gitta 75% rádjai dohkkehuvvon gollorámmas ja eanemusat 200 000 ru.

4.2 Márkanheiveheapmi

Várrejuvvo 600 000 ru márkánheiveheapmái. Ruhta sáhtta adnot duoji profileremii, márkánfievrrredeapmái, gálvomearkahuksemii ja vuovdinbeavdegoluide/meassodivvagiidda, ja Bådådđjo 2024 searvamii. Sáhtta oážžut doarjaga gitta 60 % rádjai dohkkehuvvon gollorámmas. Ortnege ulbmiljoavku leat duodjefitnodagat, duodjeorganisašuvnnat dahje eará aktevrrat mat váikkuhit duodjeealáhusa ovdánahttimii.

4.3 Duodjestipeanddat

Várrejuvvo 210 000 ru duodjestipendii. Sáhtta juolluduvvot 15 000 ru joatkkaskuvlaohppiide geat lohket Jo1 Design ja giehtaduodji dahje Jo2 Design ja giehtaduodji mas duodji lea prográmmafágaid váldooassi. Seamma guoská Norgga studeanttaide geat ollesáiggis lohket duoji Sámiij áhpadusguovdásjis ja Sogsakk duodjeoahpu ohppiide Anáris, Suomas. Studeanttaide geat oasseáiggis lohket duoji bachelor- ja masterdásis, 30 oahppočuoggá, juolluduvvo eanemusat 15 000 ru. Ollesáiggistudeanttaide, 60 oahppočuoggá, juolluduvvo eanemusat 25 000 ru. Stipeanda lea olles skuvlajahkáii/ oahpahusjahkáii.

4.4 Gelbbolašvuohta, oahpahu, kursa

Várrejuvvo 250 000 ru dán ulbmilii. Sámediggi sáhtta addit doarjaga gitta 75% rádjai dohkkehuvvon gollorámmas. Bajimus doarjjarádjii lea gitta 50 000 ru.

4.5 Duodjebájit

Várrejuvvo 100 000 ru oktasaš duodjebájiide. Oktasaš duodjebájiide sáhtta juolluduvvot gitta 50% dohkkehuvvon gollorámmas ja eanemusat 50 000 ru. Nu olu duojárat go vejolaš galget beassat oktasaš duodjebájiide maid Sámediggi lea ruhtadan. Duodjesearvvit sáhttet ohcat ortnegii.

4.6 Doaimmadoarjagat

Várrejuvvo 2 800 000 ru doaimmadoarjagii. Ortnege vuodđun lea iežas buvttaduvvon duoji diimmá gávpejohtu. Ulbmiljoavku leat Norgga duojárat geat leat sertifiserejuvvon jagi 2024/2025 Sámi duodji-mearkkain, ja geaid gávpejohtu lea unnimusat 50 000 ru earret lasseárvodivvaga. Duojár galgá leat registrerejuvvon momsaregistarar ja duoji gávpejohtu galgá leat unnimusat 50 000 ru (brutto).

Doaimmadoarjagii gustojit čuoovovaš meroštallannjuolggadusat: Addojuvvo 50 % doarjja árbevirolaš duodjái mii lea merkejuvvon Sámi duodji-mearkkain. Bajimus doarjjarádjii lea 150 000 ru. Jus ohcansubmi lea eanet go rámma mii lea várrejuvvon ulbmilii, de unniduvvo bajimus proseantamearri gorálaččat buohkaide.

4.7 Čálgoortnegat

Várrejuvvo 120 000 ru čálgoortnegiidda.

- Váhnenuhta ovttalbmodoibmii

Dát lea mánnáoažžundoarjaga ohcanvuđot ortnet, mii lea 30 000 ru váhnemiidda geat devdet doaimmadoarjagáibádusaid. Rádjii goas váhnenuđa sáhtta oážžut, lea 5G.

- Buohcciruhtaortnet ovttalbmodoaimmaide ja duodjefitnodagaid oahpahalliide

Lassebálkkašumi máksinmáhčanortnega čađaheami várás Álbmotodjui vai buohcanruđat lassánit 100 % penšuvdnaaddi sisabođus 17. beaivve rájes. Lassebálkkašupmi lea 3,1 % jahkebođus. Sámediggi gokčá oahpahalliid buohccindieđáhusa 1. beaivvi rájes.

- Buohcciruhtaortnet ovttalbmodoaimmaide

Lassebálkkašumi máksinmáhčanortnega čađaheami várás Álbmotodjui vai buohcanruđat lassánit 100 % penšuvdnaaddi sisabođus 17. beaivve rájes. Lassebálkkašupmi lea 3,1 % jahkebođus. Sámediggi máksá oahpahalliid buohccindieđáhusa 1. beaivvi rájes.

4.8 Organisašuvnadoarjagat

Oasálaččat várrejit gitta 1 310 000 ru Sámi Duodji Riikkasearvái ja gitta 630 000 ru Duojáriid ealáhussearvái.

4.9 Veahkki fitnodat- ja gávpeovddideapmái

Šiehtadusbealit várrejit 400 000 ru fitnodat- ja gávpeovddidanveahkkái.

Næringsavtale for duodji 01.01.2024 – 31.12.2025

Sámediggi og Sámiid duodji har inngått følgende næringsavtale for duodji for perioden 01.01.2024 – 31.12.2025:

Kapittel 1. Innledende bestemmelser.

§ 1. Partene i denne avtalen er på den ene siden Sametinget og på den andre siden Landsorganisasjonen Sámiid Duodji og Duojáriid ealáhussearvi. Som grunnlag skal organisasjonene stille felles krav og utarbeide et felles dokument. Partenes habilitet vurderes etter forvaltningslovens bestemmelser.

Landsorganisasjonen Sámiid Duodji og Duojáriid ealáhussearvi kan forut for forhandlingene nevnt i § 2 ha dialog- og innspillmøter med andre organisasjoner.

§ 2. Partene skal føre forhandlinger om en løpende næringsavtale for duodji med tiltak som tar sikte på en utvikling av næringen i samsvar med de politiske mål og retningslinjer for næringen som er til enhver tid vedtatt i Sametinget.

§ 3. Ingen bestemmelser som medfører økonomiske forpliktelser for Sametinget er gyldig før nødvendige vedtak er truffet av Sametinget i plenum.

§ 4. Til å føre forhandlinger etter § 2 oppnevner hver av partene et forhandlingsutvalg på inntil 4 medlemmer. Organisasjonenes forhandlingsutvalg består av inntil to medlemmer fra hver av organisasjonene. Leder av Sametingets forhandlingsutvalg, eller dennes stedfortreder, leder forhandlingene. Forhandlingsutvalgene kan tilkalle rådgivere.

§ 5. Perioden for næringsavtalen for duodji er to år og starter 1. januar. Avtaleforhandlingene skal starte senest 2. mai og være avsluttet innen 31. mai året før avtaleperioden. I forkant av forhandlingene legger Sametinget fram en økonomisk rapport som viser utviklingen i duodjinæringen. Hvert år avholdes årlige dialogmøter med forhandlingspartene og med andre vesentlige organisasjoner innenfor duodji. I de årene det ikke er næringsforhandlinger vil dialogmøtene blant annet ha temaer om hvorvidt Sametingets mål og strategier for næringsavtalen er oppfylt.

§ 6. Søkere til driftstilskuddsordningen må minimum være sertifisert i henhold til det fornyede Sámi Duodji-merke av 1. januar 2024. Det må påregnes at tilleggsvilkår kan fastsettes.

§ 7. Forhandlingene skal skje for lukkede dører. Så lenge forhandlingene pågår skal det ikke gis opplysninger utover det partene blir enige om. Krav og tilbud er offentlige etter at disse er fremmet for avtalepartene. For øvrig er opplysningene som kommer fram under forhandlingene unntatt offentlighet.

§ 8. I tilfelle brudd i forhandlingene fremmer Sametingsrådet på eget grunnlag ovenfor Sametingets plenum forslag om de tiltak og økonomiske rammer som skal gjelde for kommende avtaleperiode.

I tilfelle en av næringens organisasjoner velger å bryte forhandlingene, fortsetter forhandlingene med den organisasjonen som velger å fortsette forhandlingene. Den inngåtte avtalen er bindende for begge parter selv om bare den ene organisasjonen har underskrevet avtalen.

(fremforhandlet 16.03.2023 mellom Sametinget og Landsorganisasjonen Sámiid Duodji)

Kapittel 2. Mål, strategier og tiltak.

1 Økonomisk ramme for avtaleårene 2024 og 2025

Rammen for bevilgningene over sametingsbudsjettet for næringsavtale for duodji 2024 og 2025 settes til 7,2 mill. kroner pr. år.

Avsetningen kan brukes til investeringer og utviklingstiltak; herunder etablererstipend, konsulentbistand og HMS-tiltak, markedstilpasning, duodjistipend, kompetanse, opplæring og duodjikurs, felles duodjiverksted, driftstilskudd, velferdsordninger og bistand til forretningsutvikling. I tillegg bevilges det direkte tilskudd til interesseorganisasjonene Sámiid Duodji og Duojáriid Ealáhussearvi.

Regelverket for ordningene fastsettes nærmere sametingsrådet.

2 Iverksetting av næringsavtalen

Årets forhandlinger om avtalens økonomiske ramme og fordelingen av den gjelder budsjettårene 2024 og 2025. Bevilgningene innarbeides i sametingsbudsjettet på ordinær måte. Det forutsettes at Sametingets plenum i behandlingen av duodjiavtalen gir sametingsrådet fullmakt til å iverksette tiltak i henhold til den inngåtte næringsavtale for duodji og som er knyttet til bevilgninger i 2024 og 2025.

3 Mål for næringsavtalen 2024-2025

Partene skal føre forhandlinger om en løpende næringsavtale for duodji med tiltak som tar sikte på en utvikling i næringen i samsvar med de politiske mål og retningslinjer som er til enhver tid vedtatt i Sametinget. I denne forbindelse vises det til Sametingsmelding om duodji som næring (2018). Duodji er en del av samisk kulturarv og er samenes tradisjonelle håndverksferdigheter. Duodji er fag, kultur og næring, i tillegg til at duodji er berikende for samisk identitet, selvfølelse og samisk språk. Duodji er en kulturbærende næring som har stor betydning for samiske språk, kultur og samisk næringsutvikling. Det er viktig å sikre at duodji overlever både som kultur og næring. Duodji er også et viktig identitetsskapende element i det samiske samfunnet.

Sametinget har et overordnet mål om å utvikle duodji som en framtidsrettet og attraktiv næring. Økt omsetning av egenprodusert duodji for et større marked står sentralt i Sametingets satsing. Med dette menes at duodjinæringen er istand til å tilpasse seg endringer og utfordringer i næringen, og at profesjonaliteten, inntjeningen og lønnsomheten i næringen økes

4 Virkemidler knyttet til de enkelte postene

4.1 Investeringer og utviklingstiltak

Det settes av kr 800 000 til investeringer og utviklingstiltak; herunder konsulentbistand og HMS-

tiltak. Det kan gis inntil 50 % tilskudd av godkjent kostnadsramme. Ved produktutvikling kan det tas med levekostnader inntil kr 15 000 pr måned. Maksimalt tilskudd til søkere settes til kr 500 000.

Det kan ytes etablererstipend på inntil 75 % av godkjent kostnadsramme og maksimalt kr 200 000.

4.2 Markedstilpasning

Det settes av kr 600 000 til markedstilpasning. Midlene kan blant annet brukes til profilering av duodji, markedsføring, merkevarebygging og utgifter til stand/ messeavgift, og deltakelse på Bodø 2024. Det kan det ytes inntil 60 % tilskudd av godkjent kostnadsramme. Målgruppen for ordningen er duodjibedrifter, duodjiorganisasjoner eller andre aktører som bidrar til næringsutvikling innen duodjinæringen.

4.3 Duodjistipend

Det settes av kr 210 000 til duodjistipend. Til elever i videregående skole i videregående skole som tar Vg1 Design og håndverk og VG2 Design og duodji, med duodji som hoveddel av programfagene kan det gis kr 15 000. Tilsvarende gjelder studenter fra Norge som på heltid tar duodji ved Samernas utbildungscentrum og til elever ved duodjiutdanningen i Sogsakk, Inari, Finland. Til studenter i duodji på bachelor- og masternivå på deltid 30 studiepoeng maksimalt kr 15 000, heltid 60 studiepoeng maksimalt kr 25 000. Stipendet er for hele skoleåret/studieåret.

4.4 Kompetanse, opplæring, kurs

Det settes av kr 250 000 til dette formålet. Sametinget kan bidra med tilskudd inntil 75 % av godkjent kostnadsramme. Maksimalt tilskudd er inntil kr 50 000.

4.5 Duodjiverksted

Det settes av kr 100 000 til felles duodjiverksteder. Til felles duodjiverksteder kan det ytes inntil 50 % tilskudd av godkjent kostnadsramme og maksimalt inntil kr 50 000. Felles duodjiverksteder finansiert av Sametinget skal gi tilgang til flest mulig duojárat. Duodjiforeninger kan søke på ordningen.

4.6 Driftstilskudd

Det settes av kr 2 800 000 til driftstilskudd. Grunnlaget for ordningen er omsetning av duodjiprodukter for foregående år. Målgruppen er duodjiutøvere fra Norge som er sertifisert med Sámi duodji-merke av 2024/2025, og har omsetning minimum kr 50 000 eksklusive merverdiavgift. Duodjiutøveren skal være registrert i Merverdiavgiftregisteret og ha en omsetning av duodji på minst kr 50 000 (brutto).

Følgende beregningsregler gjelder for driftstilskudd: Det gis 50 % tilskudd av tradisjonell duodji, merket med Sámi duodji-merke. Maksimalt tilskudd er kr 150 000. Hvis søknadssummen overstiger rammen avsatt til formålet, så reduseres maksimal prosentsats forholdsmessig på alle.

4.7 Velferdsordninger

Det settes av kr 120 000 til velferdsordninger.

- Foreldrepenger for enkeltpersonsforetak

Dette er en søknadsbasert ordning med et barseltilskudd på kr 30 000 til foreldre som oppfyller kravet for driftstilskudd. Grensen for når foreldrepenger kan gis, er 5G.

- Sykepengeordning for enkeltpersonsforetak og lærlinger i duodjibedrifter.

Til gjennomføring av refusjonsordninga for tilleggspremie til Folketrygden for økning av sykepenger til 100 % av pensjonsgivende inntekt fra dag 17. Tilleggspremien er 3,1 % av årsinntekten. Sametinget dekker sykemelding fra dag 1 for lærlinger.

4.8 Organisasjonstilskudd

Partene setter av inntil kr 1 310 000 til Landsorganisasjonen Sámiid Duodji og inntil kr 630 000 til

Duojáriid ealáhussearvi.

4.9 Bistand til bedrifts- og forretningsutvikling

Partene setter av kr 400 000 til bistand til bedrifts- og forretningsutvikling.

Karášjohka/ Karasjok 23.05.2023

Magne Svineng

Sámediggi

Catarina Utsi

Sámiid Duodji